

horizontal Nedsættelse af Toldtarifferne ikke vilde være retfærdig, idet den dels vilde straffe Lande med moderate Toldsatser, dels ikke vilde muliggøre Hensyntagen til de enkelte Landes særlige Stilling. Den rumænske Delegation fremsatte Forslag om en Nedsættelseskoefficient for hvert enkelt Land, idet man som Udgangspunkt tog Situationen i Slutningen af 1929 og foretog en Reduktion af de nuværende Satser, der svarede til den procentvise Forøgelse fra 1929 til 12. Juni 1933. Formålet med en saadan Reduktion skulde være at etablere Ligevægt mellem Toldsatserne for Industriprodukter og for Landbrugsvarer.

Om *Mestbegunstigelsesklausulen* var den almindelige Mening, at denne burde opretholdes i sin ubetingede og ubegrænsede Form — naturligvis med de sædvanlig anerkendte Undtagelser — idet den danner Grundlaget for al liberal Handelspolitik. En generel og substantiel Nedsættelse af Toldtarifferne ad bilateral Vej var kun mulig, hvis Klausulen var ubetinget, og i Mangel af denne Klausul vilde man blive tvunget til stadig Genoptagelse af Traktatforhandlinger. Der var imidlertid indenfor visse Delegationer en stærk Stemning for Indførelse af nye Undtagelser fra Klausulen, idet den, hvis man fastholder den ålt for rigoristisk, i Krisetider vil kunne virke mod sin Hensigt. Følgende Undtagelser blev bragt i Forslag:

1. En Undtagelse for kollektive Overenskomster, aabne for alle Lande, om Nedbrydning af de økonomiske Skranker (anbefalet bl. a. af Belgien, Nederlandene og Norge).
2. En Undtagelse for Landbrugsprodukter (anbefalet af Frankrig).
3. En Undtagelse for Overenskomster, hvis Oprindelse er de historiske Baand, som knytter visse Lande sammen, forudsat at Folkeforbundet udtaler sig derfor (anbefalet bl. a. af Frankrig, Tyskland, England og Norge).
4. En Undtagelse for Overenskomster, som kun omfatter Lande, der forpligter sig til at antage et vist System (anbefalet af England og Frankrig) og at opretholde en vis Levestandard for Befolkningen (anbefalet af Frankrig).
5. En Undtagelse for saadanne Aftaler, som drøftedes paa Stresa-Konferencen (d. v. s. Aftaler om Præference til Gunst for Landbrugsprodukter fra visse central- og østeuropæiske Lande og om Præferencebehandling til Gunst for Varer fra Østrig) (anbefalet bl. a. af Bulgarien, Polen, Tyskland, Czekoslovakiet og Rumænien).
6. En Undtagelse for Regionalaftaler og kollektive Overenskomster, sluttede under Folkeforbundets Auspicier (anbefalet bl. a. af Czekoslovakiet).
7. En Undtagelse baseret paa Reciprocitet og fair Behandling (anbefalet af Ægypten).

Danmark var ikke repræsenteret i Underkommissionen angaaende Handelspolitik; men da der var Adgang for alle Lande til mundtligt eller skriftligt at fremsætte deres Synspunkter, indgav den danske Delegation et Memorandum (Bilag I), hvori man udtalte sin Sympati for de forskellige Forslag om en gradvis Ophævelse eller i hvert Fald Begrænsning af den økonomiske Isolationspolitik, som havde været fremherskende i de sidste 3 Aar. Man saa heri en Erkendelse af, at denne Politik saa langt fra at have afhjulpet Krisen tværtimod havde forøget den. Man saa paa de forskellige Isolationsforholdsregler, saasom høje Toldtariffer, Præferencetariffer, Kvotasystemer, Importrestriktioner, Importlicenser og Valutarestriktioner etc. blot som forskellige Udslag af den samme Handelspolitik. Man ansaa de prohibitive Toldsatser for at være de farligste af disse, da Erfaringen havde vist, at det er vanskeligere at komme af med dem end med andre Forholdsregler. Hvis Isolationspolitiken forlades, var den danske Delegation af den Mening, at de forskellige Former maatte afskaffes i samme Omfang og paa samme Tid, da Følgerne for et Land, som havde én Form, ellers vilde blive ganske forskellige fra Følgerne i de Lande, som havde antaget et andet System. Det var ligeledes klart, at Restriktionerne skulde afskaffes for alle Slags Varer. Da mindst $\frac{4}{5}$ af Danmarks Eksport bestaar af forædlede Landbrugsprodukter, vilde Restriktionerne for Salget af disse Varer betyde, at Danmark var ude af Stand til uden Restriktioner at skaffe de fornødne Penge til Indførsel af andre Varer fra Udlandet.